

Hacquetova ulica 17, SI-1000 Ljubljana

Slovenija/Slovenia

T +386 (0)1 280 52 62 | F +386 (0)1 280 52 55 | E info@kis.si | www.kis.si

POJASNILA IN IZHODIŠČA K MODELNIM KALKULACIJAM ZA ZELENJADNICE

Barbara Zagorc

Ljubljana, 28. februar 2017

Metodološka pojasnila in izhodišča k modelnim kalkulacijam za zelenjadnice je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije v okviru naloge z naslovom Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji, ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Kmetijski inštitut Slovenije

Hacquetova ulica 17

SI-1000 Ljubljana

Tel.: 01 280 52 62

Faks: 01 280 52 55

www.kis.si

Uvod

Modelne kalkulacije za zelenjadnice so bile na Oddelku za ekonomiko kmetijstva izdelane po naročilu ministrstva pristojnega za kmetijstvo, v okviru analitično-razvojne naloge »Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letih 2011 in 2012«. Kalkulacije so bile pripravljene na podlagi vhodnih tehnoloških parametrov, ki jih je pripravila razširjena Strokovna skupina za vrtnarstvo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS). Ocene stroškov pridelave zelenjadnic so bile prvič objavljene na spletni strani ministrstva aprila 2012.

V sklopu naloge smo v letu 2012 pripravili kalkulacije za 15 različnih vrst zelenjadnic; za nekatere zelenjadnice so bile kalkulacije pripravljene za različne termine sajenja in različne tehnologije pridelave. Kalkulacije so bile izdelane za solato v zaščitenem prostoru, solato na prostem (pomladanska, poletna, jesenska), endivijo (poletna, jesenska), radič (poletni, jesenski), zelje za predelavo, zelje za presno prodajo (zgodnje, pozno), cvetačo, čebulo hibrid (ločeno za pridelavo iz semena in pridelavo iz čebulčka; oboje pri ročnem in strojnem pobiranju), avtohtono sorto čebule, jesenski česen, zgodnji krompir, korenček, gomoljno zeleno, rdečo peso (za presno prodajo in za predelavo), stročji fižol (nizek in visok), solatne kumare v zaščitenem prostoru, kumare za vlaganje na prostem, papriko na prostem, papriko v zaščitenem prostoru ter paradižnik v zaščitenem prostoru.

V letih 2013–2017 smo ocene stroškov pridelave izdelali za naslednje zelenjadnice: solata (spomladanska, poletna, jesenska), pozno zelje za predelavo, zgodnji krompir, čebula - hibrid (pridelava iz semena, pridelava iz čebulčka), solatne kumare (zavarovan prostor), zelje za presno porabo, paradižnik, paprika (na prostem, v zavarovanem prostoru), endivija, radič, korenček, stročji fižol, česen in cvetača.

Izhodišča

Pri pripravi kalkulacij za zelenjadnice smo upoštevali splošna metodološka izhodišča, ki veljajo za vse modelne kalkulacije KIS in so dostopna na spletni strani [Kmetijskega inštituta Slovenije http://www.kis.si/Modelne_kalkulacije_OEK](http://www.kis.si/Modelne_kalkulacije_OEK). Na tem mestu zato na kratko povzemamo le najpomembnejše dele izhodišč in *dodajamo izhodišča, v katerih se kalkulacije za zelenjadnice razlikujejo od preostalih modelnih kalkulacij KIS (označeno v ležečem slogu)*.

Kalkulacije vključujejo vse stroške, ki so povezani s pridelavo (neposredni in posredni spremenljivi stroški materiala in storitev, spremenljivi stroški strojnih storitev, stroški amortizacije, stroški kapitala, stroški domačega dela in stroški obveznosti iz dela).

Strošek domačega dela je obračunan na ravni povprečne neto plače zaposlenih v RS z dodatnimi stroški za obveznosti in pravice iz dela, ki zagotavljajo enako socialno varnost in pravice iz dela, kot jih imajo drugi delavci v Sloveniji. Ti stroški (obveznosti) vključujejo: prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevek za zdravstveno zavarovanje, nadomestilo za neefektivne ure (prazniki, dopust, bolniški izostanki), regres za malico, regres za letni dopust, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Strošek najetega ročnega dela je obračunan na podlagi bruto minimalne plače v R Sloveniji.

Stroški kapitala so obračunani na osnovi povprečno uporabljenih poslovnih sredstev ob upoštevanju 3-odstotne stopnje poslovnega presežka.

Pri pridelavi zelenjadnic je poraba dela (živega in strojnega) opredeljena na podlagi pripravljenih tehnoloških izhodišč, ob upoštevanju predpostavljene velikosti poljine 0,5 ha, ki je od gospodarstva oddaljena 1 km.

Poraba dela za posamezno fazo pri strojnih storitvah vključuje tudi pripravo strojev in prevoz do poljine. *Pri izračunu stroškov domačih strojnih storitev je upoštevana letna izkoriščenost strojev in priključkov v obsegu kot je za podobne skupine strojev navedena v Katalogu stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije 2008.*

Stroški kupljenega materiala in storitev so obračunani po cenah brez DDV.

Ocene stroškov zelenjadnic so izdelane konec februarju za tekočo letino, prav tako pa so v tem času pripravljene tudi končne ocene stroškov za preteklo letino.

Podrobna tehnološka izhodišča za kalkulacije je pripravila Razširjena strokovna skupina za vrtnarstvo pri KGZS. Za posamezne vrste zelenjadnic je bila opredeljena velikost tržnega pridelka, poraba materiala (seme, sadike, količina hranil, listna gnojila, sredstva za varstvo rastlin, vrsta embalaže,), poraba storitev (koncesija za vodo, prevoz do odkupa, dolžina hlajenja) ter poraba ročnega in strojnega dela po fazah pridelave. Podani so bili tudi predlogi za stroje in priključke, ki so potrebni za uspešno pridelovanje zelenjadnic.

Ocene stroškov

Modelne kalkulacije za zelenjadnice se v tehničnem načinu obračuna stroškov ne razlikujejo od ostalih modelnih kalkulacij KIS. Kvantitativno podlago za obračun stroškov materiala in storitev za posamezno zelenjadnico predstavlja t. i. tehnološka karta, pripravljena na podlagi tehnoloških izhodišč, v kateri smo po posameznih fazah pridelovalnega procesa opredelili vse pomembnejše inpute (poraba materiala, dela, storitev ipd.).

Stroški glavnega pridelka za posamezno zelenjadnico so v modelnih kalkulacijah izračunani kot skupni stroški stroškovnega nosilca, zmanjšani za vrednost morebitnih stranskih pridelkov. Stranski pridelki so vrednoteni (pri korenčku) po tržni ceni. Pred izračunom stroškov na enoto proizvodnje so skupni stroški glavnega pridelka zmanjšani še za morebitne subvencije (regionalno plačilo za njive v letih 2012, 2013 in 2014, osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento ter proizvodno vezano plačilo za zelenjadnice v letih 2015 in 2016 ter vračilo trošarine).

Ocene stroškov pridelave zelenjadnic so prikazane na ravni analitičnih kalkulacij in na ravni zbirnikov in so dostopne na spletni strani http://www.kis.si/Modelne_kalkulacije_OEK.